

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Helsinki 16.1.2015

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: *Lausunto sivistysvaliokunnalle yliopistolain muuttamisesta koskien lukukausikohtaisen hakemuksen käsittelymaksua 16.1.2015*

Sivistysvaliokunnan varattua Professoriliitolle (jäljempänä liitto) mahdollisuuden lausua asiasta, liitto esittää kunnioittavasti seuraavan:

Esityksessä ehdotetaan, että Opetushallitus perii muun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion tai Sveitsin koulutusjärjestelmän mukaisen koulutuksen perusteella yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin opiskelemaan hakevilta lukukausikohtaisen hakemuksen käsittelymaksun. Esitykseen liitetyn asetusluonnoksen mukaan käsittelymaksu olisi 100 euroa lukukaudelta.

Esitys on kirjoitettu niin, että käsittelymaksun periminen olisi täysin kansalaisuudesta riippumaton. Käsittelymaksu koskisi siis myös Suomen kansalaisia. Ratkaisevaa on siis se, minkä valtion koulutusjärjestelmässä koulutus on suoritettu.

Käsittelymaksun periminen olisi pakollista. Käsittelymaksun suorittaminen olisi hakemuksen käsittelemisen edellytys. Lakiesityksen perustelujen mukaan käsittelymaksujen kertymällä katetaan osa tietojärjestelmien kustannuksista sekä hakukelpoisuuden oikeudellisuuden tarkistamista aiheutuneista kustannuksista.

Lakiesityksen valmisteluasiakirjoista käy ilmi, että sen valmisteluvaiheessa esitys hakemuksen käsittelymaksusta on saanut varsin ristiriitaisen vastaanoton. Esitystä perustellaan mm. kansainvälisellä kehityksellä, työmäärän vähentämisellä ja taloudellisilla tekijöillä sekä käsittelymaksun kohtuullisuudella.

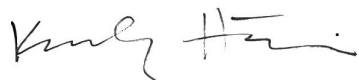
Käsiteltäessä asiaa liitossa todettiin, että kokonaisuuden ja esimerkiksi yliopistojen rahoituksen ja talouden kannalta esityksen vaikutukset eivät tule olemaan merkittäviä. Esityksessä nähtiin sekä huonoja että hyviä puolia, joidenka vaikutuksia ei kuitenkaan tule yliarvioida. Liiton lähestymistapa esitykseen on pragmaattinen.

Todennäköisesti esitys käsittelymaksusta tulee johtamaan siihen, että kynnys hakemuksen tekemiseen jossain määrin kasvaa. On mahdollista, että sellaiset hakijat, jotka eivät aidosti halua tulla suomalaisiin yliopistoihin opiskelemaan, karsiutuisivat ainakin osittain hakijoiden joukosta. Kohtuullinen käsittelymaksu tuskin vaikuttaisi useinkaan todella motivoituneisiin hakijoihin.

Professoreilla on keskeinen ja työllistynyt rooli opiskelijoiden valinnassa. Mikäli kohtuullisella käsittelymaksulla pystytään vaikuttamaan siihen, että ”turhien” hakemusten määrä vähenee ja hakijat ovat aidosti motivoituneita opiskelemaan, on tämä yliopistojen ja professorien kannalta positiivista.

Edellä mainituilla perusteilla liitto on varovaisesti puoltamassa esitystä lukukausikohtaisen hakemuksen käsittelymaksusta.

Professoriliitto-Professorsförbundet

Kaarle Hämeri
puheenjohtaja

Jorma Virkkala
toiminnanjohtaja